

การเลี้ยงดองสาเกในกะละมัง

ดองตัวพูนีเพงบนที่ปลายงวง

ดองตัวพูนีเพงบนฟอโฟนีส

การเลี้ยงดองสาเกในกะละมัง

เหลือกิน ใช้

“ดองสาเก” หรือ ดองถ่าน จัดเป็นแมลงอีกชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมบริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากขนาดของตัวหนอนค่อนข้างโต มีน้ำหนักดีและขายได้ราคาดี มีวงจรชีวิตสั้น มีโปรตีนสูงเช่นเดียวกับแมลงชนิดอื่น ๆ ปัจจุบันมีการเพาะเลี้ยงกันมากในเขตพื้นที่ภาคใต้ของไทย เกษตรกรในเขตพื้นที่ภาคใต้จะเลี้ยงด้วงสาเกในท่อนสาเกหรือท่อนถ่าน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเลี้ยงด้วงสาเกประสบความสำเร็จคือเรื่องของความสะอาดและการจัดการเลี้ยงอย่างมีระบบ อาทิ สถานที่เลี้ยงจะต้องไม่มีน้ำท่วมขังและบริเวณที่เลี้ยงสามารถวางตากแดดและตากฝนได้ แต่ต้องมีกระดานทำจากกานดันไม้ที่เลี้ยงครอบปิด

ขณะนี้ไม่มีเรื่องที่น่าอินดีที่ คุณประเสริฐ

นพคุณขจร ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดชุมพร (ผึ้ง) โทร. 0-7767-4619 ได้มีการพัฒนาวิธีการเลี้ยงด้วงสาเกในกะละมังจนประสบความสำเร็จและเผยแพร่ให้เกษตรกรและผู้สนใจนำไปเลี้ยงได้ โดยเริ่มต้นจากการเตรียมอุปกรณ์ในการเลี้ยงคือ กะละมังพร้อมฝาเปิด, กิ่งทางปาล์มสด, เครื่องบดสับทางปาล์ม, ถังหมัก, สูตรอาหารเสริมและฟอ-แม่พันธุ์ด้วงสาเก เป็นต้น โดยขั้นตอนในการผลิตฟอ-แม่พันธุ์ด้วงสาเกเริ่มจากการเตรียมอาหารผสมคือทางปาล์มสับหมักกับสูตรอาหารเสริม 1 กะละมัง

(สูตรอาหารเสริมผสมทางปาล์มสด 1 กะละมัง คือ เชื้อ EM 1 ซ้อนโต๊ะ, กากน้ำตาล 1 ซ้อนโต๊ะ, อาหารหมู 500 กรัม, น้ำ 2 ลิตรและรำข้าวครึ่งลิตร) นำอาหารผสมใส่รองกันกะละมังให้มีความหนาประมาณ 1 นิ้ว นำเปลือกมะพร้าวปอกแช่น้ำวางเรียงในกะละมังและใส่อาหารผสมลงไป ทำอย่างนี้ให้ได้

2 ชั้นใน 1 กะละมัง หลังจากนั้นปล่อยตัวหนอนด้วงสาเกที่มีอายุ 35-40 วัน ใส่ลงไปในกะละมังที่เตรียมไว้ประมาณ 100 ตัว ปล่อยให้ตัวหนอนเข้าฝักคักแค้ประมาณ 20-30 วัน ให้เก็บฝักคักแค้ออกมารวมกันอีกกะละมังหนึ่งเพื่อรอให้ตัวด้วงเจาะออกจากฝักคักแค้ประมาณ 5-10 วัน หลังจากนั้นให้จับตัวด้วงรวบรวมอีก 1 กะละมังเพื่อคัดแยกเพศเพื่อรอการผสมพันธุ์ก่อนที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในกะละมังต่อไป

ขั้นตอนในการเลี้ยงด้วงสาเกในกะละมัง

เริ่มจากนำกิ่งปาล์มสดปอกเปลือกและเข้าเครื่องสับบด ให้นำกิ่งทางปาล์มสดสับให้ละเอียดแล้วนำมาหมักในถังหมักนานไม่น้อยกว่า 3 วัน นำกิ่งทางปาล์มสดสับที่หมักแล้วผสมกับสูตรอาหารเสริมคั้งที่กล่าวมาในข้างต้น คลุกเคล้าให้เข้ากัน บรรจุใส่กะละมังอัดให้แน่นและปล่อยฟอ-แม่พันธุ์ด้วงสาเก 5 คู่ (ตัวผู้ 5 ตัวและตัวเมีย 5 ตัว) ต่อ 1 กะละมัง หลังจากนั้นประมาณ 1 เดือน สามารถจับตัวหนอนด้วงสาเกออกจำหน่ายได้ ก่อนที่จะนำด้วงสาเกมาปรุงอาหารให้ตัวหนอนด้วงสาเกมาเลี้ยงในอาหารกากมะพร้าวชูด 1-2 วัน แล้วนำตัวหนอนมาล้างน้ำให้สะอาดและแช่น้ำเกลือทิ้งไว้ 10-30 นาที เพื่อล้างสิ่งตกปรก ทั้งภายในและ

ภายนอกตัวหนอนออกและตามด้วยการล้างด้วยน้ำปูนใสอีกครั้งก่อนที่จะนำไปประกอบอาหาร.

นักศึกษาคดี ชัยเรืองยศ

ดองสาเกนำไปประกอบอาหาร

เลี้ยงดองสาเกให้ป็นฟอ-แม่พันธุ์

การเลี้ยงในท่อนสาเก